

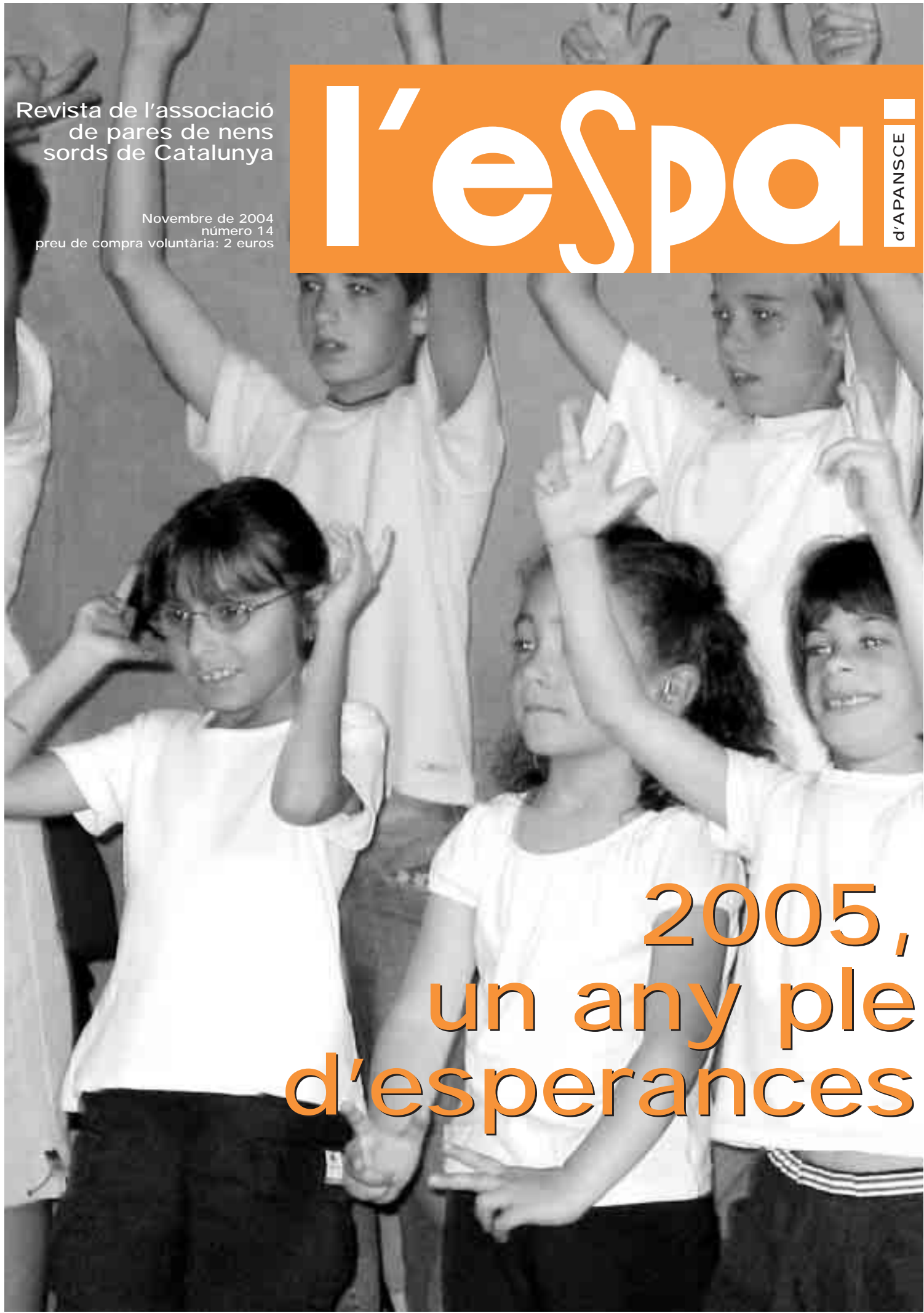
Revista de l'associació
de pares de nens
sords de Catalunya

Novembre de 2004
número 14
preu de compra voluntària: 2 euros

l'espai

d'APANSCÉ

2005,
un any ple
d'esperances

L'Espai
Aquesta revista està editada per l'Associació de Pares de Nens Sords de Catalunya APANSCE

Podeu contactar amb l'Associació o enviar articles i opinions per a la revista a aquesta adreça i fax: c/ Pere Vergés, 1, 8a planta (Hotel d'Entitats La Pau). 08020 Barcelona
Telèfon 617 000 268. Fax 93 410 92 09
E-mail: apansce@mailpersonal.com
Internet: www.apansce.com
Teletext del Canal 33: pàg. 869

Per fer-se soci d'Apansce o subscriptor de la revista podeu baixar-vos la butlleta d'inscripció o de subscripció a la revista, de la pàgina web d'Apansce

Reunió el segon dissabte de cada mes al Cerecutor sc/ Regàs,15. 08006 Barcelona

En aquest número hi han col·laborat:

Jordi Aymerich
Maribel Bardají
Josep Bertrana
Marta Bertrana
Pere Cantenys
Montse Gómez
Hermelinda Ibarbuen
Conxita Leal
Ricard López
Antonio Martínez
Cèlia Matas
Neus Pájaro
Josep M. Segimon
Alfons Sort
Xavier Vegas
Albert Vila
Marta Vinardell

Edició pàgines d'Apsocecat:

Ricard López
Patricia Vilaró

Edició, disseny i maquetació:

Raquel Perich

Impressió:

MultiCopy Gràfic
c/Consell de Cent, 119. 08015 Barcelona

Amb la col·laboració de:

[SUMARI /]

REPORTATGES

4 Festa fi de curs

L'ESPAI DE DINS

6 Noves tecnologies per llegir i escriure millor

ACTUALITAT

8 Estuvimos en el Forum

9 EuroStage'04 amigos para siempre

Los fantasmas del claustro,
seleccionada finalista en II Certamen Nacional y Especial de Cortos

10 Colònies de nens sords

V Trobada d'Escoles de Sords de Catalunya

11 Federació Catalana de Pares de Nens Sords i Sorcecs.

Carta de Apansce a la presidenta de Fiapas

Nou director al Creda de Barcelona

Centre espanyol de subtitulat

12 II Jornada informativa sobre discapacidad auditiva

13 *Háblame a los ojos* de Pepita Cedillo

L'ESPAI D'APSOCECAT

14 Campanya Europea: Històric reconeixement de la Sordceguesa com a discapacitat específica pel Parlament Europeu

Congrés Europeu de pares de sordcecs

15 FiapasI Congreso Virtual Internacional sobre Sordoceguera

5º Congreso Europeo de padres de Sordociegos. "Listen to me 3"

L'educació dels nens sords: progressa adequadament?

Les famílies d'Apanse som optimistes perquè milloren moltes coses pels nostres fills sords. Però falta molt per fer.

Augmenten els nens sords a secundària i cada cop arriben més lluny en els estudis. Ho veiem a l'IES Consell de Cent i l'IES Sabadell que tenen una demanda creixent. Però el Departament encara no els hi dona el suport que cal. Hi ha massa hores que per un motiu o un altre no tenen llengua de signes i els continguts de la classe no són accessibles a uns nens sords que ho volen entendre tot.

A Barcelona i al Vallès, on hi ha una opció educativa bilingüe a secundària, quasi el 50% dels nens d'Eso (el 60% del primer cicle) l'han escollit. Cal que aquesta elecció dels pares es reflecteixi als reglaments i instruccions dels serveis del Departament d'Educació, en lloc de “fer-se el sord” a la voluntat de molts pares i a les directrius d'organismes com el Parlament o el Consell Escolar de Catalunya.

Les activitats extraescolars també augmenten: 105 nens i joves sords han participat a les colònies i activitats que s'han organitzat a Girona, Barcelona i Zaragoza aquest estiu, i aquest curs comencen altre cop les activitats d'anglès, informàtica i

esport previstes per diferents associacions de pares i de sords. Les associacions de pares tapem déficits de l'administració ajudant a les famílies en el camí cap a l'autonomia dels nostres fills. Cal que l'administració educativa ens recolzi i no tingui por que els pares ens trobem i compartim experiències.

Però encara queda molt per fer. El pas de la secundària al món laboral i les alternatives de programes de garantia social o postobligatoris han de millorar. Les opcions per a les famílies disminueixen a l'augmentar la distància a Barcelona, sense que hi hagi ajudes al transport per compensar-ho.

Ha de ser prioritari que no hi hagi nens exclosos del sistema educatiu. Aquí hi ha molta feina a fer amb els nens sords. Les millores que poc a poc anem aconseguint no arriben a tots.

Aquest curs comença amb moltes expectatives. El nou govern de l'Estat ha presentat un projecte de llei per a donar reconeixement a la Llengua de Signes. Es reconeixerà un dret a uns ciutadans, que a l'anterior legislatura tant sols ho va impedir l'estranya oposició del PP, que ara està modificant. La nova llei ha de servir per a

que la llengua de signes estigui realment a l'abast de tots els pares i siguin ells qui decideixin si volen o no fer-la servir.

La majoria de les activitats que fem, ens les paguem les famílies. Rebem ajudes puntuals de la Generalitat o de projectes de la Comunitat Europea però de l'Administració de l'Estat no rebem res.

A l'Impost de la Renda hi ha un 0,5% que es pot dedicar a entitats socials. Una part d'aquests diners va al Cermi, que inclou la Confederació de Sords i Fiapas. Part dels diners de la CNSE es destinen a projectes de les Federacions autonòmiques, però els diners que van a Fiapas es destinen a projectes de la seva seu central, sobretot un nou edifici i funcionament intern. Fiapas no està present al País Basc i només han admès una associació catalana, en canvi els diners que la financen venen de tot Espanya.

La Generalitat, a través de la Conselleria de Benestar Social vol que part d'aquest 0,5% es gestioni des de Catalunya. Ens sembla molt necessari per assegurar que aquests diners arribin a qui els necessita i que les associacions de pares puguem continuar organitzant activitats per als nens sords i les seves famílies.

La educación de los niños sordos: progresa adecuadamente?

Las familias de Apanse como optimistas porque mejoran muchas cosas para nuestros hijos. Pero queda mucho por hacer. Aumentan los niños sordos en secundaria y cada vez llegan más lejos en sus estudios. Lo vemos en el IES Consell de Cent y en el IES Sabadell que tienen una demanda creciente. Pero el *Departament* aún no les da el soporte que hace falta. Hay demasiadas horas que por un motivo u otro no tienen lengua de signos y no son accesibles a unos niños sordos que lo quieren entender todo.

En Barcelona y en el Vallès, donde hay una opción educativa bilingüe en secundaria, casi el 50% (el 60% del primer ciclo) de niños de Eso la han escogido. Es necesario que esta elección de los padres se refleje en los reglamentos e instrucciones de los servicios del *Departament d'Educació*, en lugar de “*hacerse el sordo*” a la voluntad de muchos padres y a las directrices de organismos como el *Parlament* o el *Consell Escolar de Catalunya*.

Las actividades extraescolares también aumentan: 105 niños i jóvenes sordos han participado en las colonias i actividades que se han organizado en Girona, Barcelona y Zaragoza este verano, y este curso empiezan otra vez las actividades

de inglés, informática y deporte previstas por diferentes asociaciones de padres y de sordos.

Las asociaciones de padres tapamos los déficits de la administración ayudando a las familias en el camino hacia la autonomía de nuestros hijos. Es necesario que la administración educativa nos apoye y no tenga miedo de que los padres nos encontremos y compartamos experiencias.

Pero aún queda mucho por hacer. El paso de secundaria al mundo laboral y las alternativas de los programas de garantía social o postobligatorios tienen que mejorar.

Las opciones para la familias disminuyen al aumentar la distancia a Barcelona, sin que haya ayudas para el transporte para compensarlo.

Es necesario priorizar que no haya niños excluidos del sistema educativo. Aquí hay mucho trabajo que hacer por los niños sordos. Las mejoras que poco a poco conseguimos no llegan a todos. Este curso empieza con muchas expectativas. El nuevo gobierno del estado ha presentado un proyecto de ley para dar reconocimiento a la Lengua de Signos. Se reconocerá un derecho a unos ciudadanos, que en la anterior legislatura, tan sólo lo impidió la extraña oposición del PP.

La nueva ley tiene que servir para que la lengua de signos esté realmente al alcance de todos los padres y sean ellos los que decidan si quieren o ni usarla.

La mayoría de las actividades que hacemos, nos las pagamos las familias. Recibimos ayudas puntuales de la *Generalitat* o de proyectos de la Comunidad Europea, pero de la Administración del Estado no recibimos nada.

En el Impuesto de la Renta hay un 0,5% que se puede dedicar a entidades sociales. Una parte de este dinero va al Cermi, que incluye la Confederación de Sordos y Fiapas. Parte del dinero de la CNSE se destina a proyectos de las Federaciones autonómicas, pero el dinero que va a Fiapas se destinan a proyectos de su sede central, sobretodo un nuevo edificio y funcionamiento interno. Fiapas no esta presente en el País Vasco y sólo ha admitido una asociación catalana, en cambio el dinero que la financia viene de toda España.

La *Generalitat*, a través de la *Conselleria de Benestar Social* quiere que una parte de este 0,5% sea gestionado desde Cataluña. Nos parece muy necesario para asegurar que este dinero llegue a quien lo necesita y que las asociaciones de padres podamos organizar actividades para los niños sordos y sus familias.

Un dels moments més emocionants de la festa va ser quan els nens de l'escola Tres Pins van cantar en llengua de signes el *Canto a la Libertad* de José Antonio Labordeta

El passat 19 de juny al Pati Llimona va tenir lloc l'entrega dels premis Apanсце i dels diplomes dels cursos, també va tenir lloc la presentació del llibre *Háblame a los ojos* de Pepita Cedillo

Festa fi de curs

Havia de ploure i la festa s'havia de fer al pati del Pati Llimona. Va ploure, però la sort ens va ser favorable i vam poder ocupar la Sala d'Actes que va quedar lliure inesperadament.

Tal com semblava que passaria vam batre records d'afluència. I és que el programa d'aquest any era molt bo: entrega de diplomes dels cursos, els premis Apanсце als diputats, la presentació del llibre

Háblame a los ojos i la sorpresa final amb l'actuació dels nens de Tres Pins.

De bon matí vam començar l'assemblea amb una bona entrada de socis. Podeu llegir l'acta i l'estat de comptes a la web. De l'assemblea cal remarcar que el pares dels més petits han demanat a la junta que s'organitzin colònies especials per aquests nens i nenes que encara estan al parvulari.

José Antonio Labordeta diputat pel CHA, Isabel López Chamosa diputada pel PSC en representació de Consuelo Rumí i Mercè Pigem diputada per CIU, en nom de Carles Campuzano es van comprometre a continuarant lluitant per aconseguir el reconeixement de la llengua de signes

Durant l'entrega de diplomes, van ser especialment aplaudits els monitors dels esplais (el de Barcelona i el de Sabadell) i els avis que participen als cursos del dijous. També van rebre els diplomes els nens dels cursos d'informàtica i de llengua de signes i els pares dels quatre cursos que s'han fet aquest any. Els nens mentrestant estaven fora entretinguts amb un mag que feia aparèixer i desaparèixer varetes màgiques, gots de llet i mocadors de colors. Un dels nens volia transformar en cargol el seu amic, però es veu que no ho permeten les lleis de la màgia.

La presentació del llibre de la Pepita Cedillo, *Háblame a los ojos*, va ser especialment emotiva. Tot el públic és sentia orgullós de tenir-la de mestre o amiga i ella es va fer un tip de signar llibres.

Isabel López Chamosa diputada pel PSC en representació de Consuelo Rumí, Mercè Pigem diputada per CiU, en nom de Carles Campuzano i José Antonio Labordeta diputat pel CHA, van venir a recollir el Premis Apanse 2004 que havien guanyat per la defensa que van fer del reconeixement de la

llengua de signes al Congreso de los Diputados. Els altres tres diputats que van guanyar el premi, Luis Mardones de CC, Carlos Aymerich del BNG i J. González de Txabarri del PNV, van parlar amb nosaltres i van disculpar la seva assistència perquè era massa lluny, però rebran el premi per correu. Els tres diputats presents van participar i disfrutar de la festa i es van comprometre a lluitar per reconeixement de la llengua de signes, de fet estan treballant en el redactat de la llei. També es van comprometre a transmetre als seus partits la necessitat que n'havien vist.

Al final els nens sords del Tres Pins van cantar en llengua de signes el *Canto a la Libertad* que havien interpretat uns dies abans a la festa de final de curs de l'escola.

Tots ens vam emocionar amb la bellesa de la poesia que els nens feien amb les mans i encara més el José Antonio Labordeta, l'autor de la cançó.

La festa es va acabar amb un multitudinari aperitiu, parlant de les colònies i dels plans de l'estiu.

Pepita Cedillo autora del llibre *Háblame a los ojos* va parlar del seu llibre i Luis Jesús Cañon president de la Confederación Nacional de Sordos, que també va assistir a la festa.

Són dos quarts de nou. Hi ha embús a la “sala de màquines” de casa. L'ADSL treu fum amb emails i discussions amb el Messenger. Però el fax també escup alguna pàgina i els mòbils vibren amb sms. Dissabte a la tarda aniran al cine Yelmo i escolliran una pel·lícula subtitulada, com les series de la tele, o la pel·lícula del DVD que lloguen al videoclub.

Un és sord i l'altre oïdor però fan servir els mateixos sistemes de comunicació.

A la seva edat, els que ara som pares, només teníem el telèfon fix i la màquina d'escriure. Llegir servia pels llibres i escriure per fer redaccions a l'escola. Els sords que tenen la nostra edat van haver de fer esforços molt grans per aprendre a llegir i escriure bé. Els nois i noies d'ara utilitzen el llegir i l'escriure per discutir, per comunicar, per enamorar-se i explicar-se coses. Cada dia. Abans només escrivíem quan ens ho demanaven a l'escola o una postal a les vacances. I els pares, que ho mirem amb sorpresa, veiem que no paren de llegir i d'escriure. Vull compartir el que hem vist

Noves tecnologies per llegir i escriure millor

Conxita Leal
Mare de l'Alicia
i el Guillem

Els subtítols

Ara n'hi ha molts. S'han de posar sempre a la televisió, des que el nen o la nena sorda tenen dos anys.

Quan són petits no els hi fan nosa, perquè no els entenen. Quan comencen a conèixer alguna paraula, els rebutgen. Els ulls els hi van cap a les paraules que comprenen, però se'ls hi escapen els dibuixos. Això passa al voltant dels set anys i dura uns quants mesos (també es queixen els oïdors en aquest moment).

Després aprenen a mirar-ho tot i volen els subtítols. I llavors ja hem guanyat. Els subtítols són més fàcils de llegir que els llibres, perquè les imatges afegeixen informació. Ja no accepten un programa sense subtitular. També val pel cine i els DVD. Abans de llogar o comprar un DVD comproveu que tenen subtítols en castellà perquè alguns només els tenen en hongarès, croata i en alemany per sords! Gairebé no hi ha DVD subtitulats en català.

Els subtítols tenen efectes secundaris: Els nens oïdors milloren la lectura. El volum de la televisió es pot posar més baix i hi ha més tranquil·litat a casa quan els nens són petits. Els pares poden respondre el telèfon llegint els subtítols de les notícies. Si el programa que miren els nens ens avorreix podem treure la veu i escoltar música. Els germans oïdors acostumats a llegir els subtítols no es queixen gaire si els hi fem escoltar la pel·lícula en anglès per que el practiquin.

El fax

Quan tenen 3 anys envien un dibuix a un amic. Després hi posen el nom i escriuen hola. Més endavant serveixen per invitar a una festa amb una frase. A mida que s'allarga l'escrit es fan petits els dibuixos. I serveixen per preguntar (*que vols que et regali? Estàs enfadada? Portaràs tu la disfressa? Sí/No*). Al final de la primària intercanvien els deures. A la secundària serveix quan s'ha acabat el saldo del mòbil.

Els sms, petits poemes

El telèfon mòbil dona mobilitat als nens sords. La majoria són vibradors, així els senten. Amb els pares l'usen per dir; *hla wpa tnk ntrno i aribre tard tkm* (traducció: *hola guapa tinc entrenos i arribaré tard te quiero mucho*). Amb els amics l'usen com tots els de la seva edat. En general és per quedar per veure's, però també per discutir i per dir-se coses importants.

Els SMS també tenen efectes secundaris. Com que el número de lletres que poden usar en cada missatge és limitat estan obligats a expressar-se de forma molt clara i concisa. Són com petits poemes que s'han de cenyir a unes regles. El mateix que escriure sonets!

Tot i que ens costa d'entendre i alguns pares o mestres s'angoixen, el cert és que no confonen les contraccions de paraules que fan servir amb l'ortografia.

Facilita la independència. Poden anar als llocs, però estan en contacte amb els pares.

Els fa ser molt conscient del preu de les coses, perquè sovint s'acaba els “saldo” de la targeta.

El msn

El messenger (msn) ha estat una revolució en la relació de les persones. Als de la generació que ara som pares ens costa entendre com funciona. Es tracta d'estar amb l'ordinador connectat (imprescindible l'ADSL!!) mentre es fan els deures o qualsevol altra cosa i anar comentant la jugada amb els companys.

Posaré un exemple: el Sergi té una agenda amb les adreces dels amics amb qui vol tenir la possibilitat de chatejar. Hi té la Laura, l'Oscar, la Maria, el Marc....

És com un club privat on només hi poden estar els que han intercanviat les adreces. Però a més si la Maria vol entrar a la conversa el Sergi l'ha d'acceptar en aquell moment. També pot ser que el Marc proposi un amic seu, el Pau, per afegir-lo a la colla. Aleshores el Pau estarà a l'agenda dels que l'acceptin

ELS SUBTÍTOLS
ARA N'HI HA
MOLTS. S'HAN
DE POSAR
SEMPRE A LA
TELEVISIÓ, DES
QUE EL NEN O
LA NENA SORDA
TENEN DOS
ANYS

EL MESSENGER
HA ESTAT UNA
REVOLUCIÓ EN
LA RELACIÓ DE
LES PERSONES

No es pot perdre ni un segon quan el desenllaç és tan a prop

i podrà parlar amb ells. Aquest embolic vol dir que no hi poden entrar persones indesitjades i si ho intentessin se'ls pot bloquejar l'entrada.

Es presenten amics d'amics quan saben que es coneixeran al cap d'uns dies. És un contacte previ, per fer-se una idea de l'altre. Els nois i noies sords ho fan sovint i d'aquesta manera estan en contacte amb nois i noies de tot Espanya. Quan per exemple es troben en uns campaments ja han parlat molta estona pel Messenger i saben moltes coses de l'altre. Tal com diu un dels usuaris: *xerres amb els amics, dius tonteries, saps els últims "cotilleos", et passen els deures, coneixes amics d'amics...* ja es veu que és pràctic.

Es poden tenir varies converses alhora. Això obliga a respondre i escriure depressa. Per tant la contracció de paraules, la mateixa que el SMS, és molt útil. Efectes secundaris: Els que tenen dificultats a escriure s'espavilen per estar amb els amics. Els sords sovint s'ajuden els uns als altres. Descobren que la gramàtica és útil per entendre's i que els temps verbals i la concordància, tan pesats a l'escola, fan falta per matisar.

La rapidesa de la resposta, les paraules abreviades i sovint la tipografia de lletra gòtica els permet tenir converses privades en públic, perquè dificulta que els pares entenguin el que hi ha escrit a la pantalla :)

Exemple de conversa autèntica cedida pels autors:

M dice:
eeeiiii
K dice:
woooooo!!!!!!
K dice:
kom va tt¿??¿
M dice:
bb no man dit re!! darrbr tar i tal...
M dice:
xD
K dice:
jjjjaja miyo ejjejeje
M dice:
siisi...

Alguns s'hi enganxen massa estona i els costa concentrar-se en els deures o en altres coses. Llavors cal que els pares posin uns horaris. Així s'ajuda al grup a autorregular-se. El MSN té més possibilitats. Per

exemple es poden veure a través d'una càmera web. I decidir com, quan i a qui té unes regles determinades. Utilitzen dibuixos fets de signes de puntuació :) ;) :(per expressar emocions (emoticons).

L'Internet, els emails

D'això ja en sabem més els pares. Però els nostres fills estan aprenent a obtenir-ne molts més beneficis. El Google i els buscadors són una biblioteca infinita. El nostre paper pot ser el d'ajudar a avaluar l'allau d'informació i escollir quina és la bona.

Els emails són com cartes que reparteix un carter instantani. Els nois i noies no els fan servir per conversar sinó per enviar informació. És més formal i també té les seves regles de cortesia. Els adults ens hi hem acostumat fàcilment.

Que hem de fer els pares?

Les noves tecnologies afavoreixen la comunicació a cops de llegir i escriure i això és una gran oportunitat pels nostres fills sords que hem d'aprofitar. No és fàcil aprendre a conviure amb les novetats i hem d'aprendre com fer-ho. Però potser val la pena recordar que les nostres mares ja posaven normes tecnològiques quan ens deien que no estiguéssim tanta estona al telèfon.

El nostre paper amb totes aquestes novetats és:

- Intentar entendre-les
- Ajudar als nostres fills a treure'n profit i a disfrutar-ho
- Posar-hi unes normes d'ús

L'avantatge és que això val tant si són sords com oïdors i ens en beneficiem tots.

EL CERT ÉS QUE NO CONFONEN LES CONTRACCIONS DE PARAULES QUE FAN SERVIR AMB L'ORTOGRAFIA

Estuvimos en el Forum

El pasado 25 de junio y aprovechando la estancia con nosotros de algunos niños sordos venidos de Madrid, amigos de nuestros hijos gracias a las colonias que Apanisce organiza cada año, visitamos el Forum.

A las 11.00 horas de la mañana nos concentramos todos en la entrada del edificio de forma y color tan singular (¿azul índigo?) para iniciar a lo largo del día nuestra visita.

El grupo era nutrido, unas 25 personas de las cuales 15 eran niños y jóvenes sordos.

Tras los trámites de rigor, comprar entradas, preguntar por los posibles descuentos a grupos y descubrir, (tras la compra de las entradas para los niños) que con el carnet del Club Súper 3 entraban gratis

iniciamos nuestro recorrido. Previamente en las casetas de información, los niños ya habían recogido el folleto donde hay un plano del recinto y los horarios de los espectáculos previstos para el día y especialmente aquellos que contaban con intérprete de lengua de signos.

— *Atención!, todo el grupo atento, el próximo espectáculo con intérprete es “EL ÁRBOL DE LA MEMORIA” a las 12.00h.*

Justo en el lado opuesto de donde nos encontrábamos. Miramos nuestros relojes, faltaban sólo 15 minutos para que empezase.

— *Rápido, rápido ¡sin perder tiempo para allá!*

¿Sin perder tiempo? ¿Qué tiempo?, para nuestros hijos parecía que el tiempo no existía, daban dos pasos y parada, caminaban a “ritmo de signos” como cariñosamente he optado por calificarlo yo.

Como era de esperar, llegamos justo cuando ya terminaba el espectáculo, pero como “no hay mal que por bien no venga” ahí fue cuando nuestro grupo fue “descubierto”.

Al perdersnos el espectáculo, pedimos a los responsables de la organización si era posible contar con un intérprete en el próximo pase, ya que el grupo no era pequeño y muchos habían venido de fuera de Cataluña. A partir de ese instante pudimos observar como el personal del Forum se movilizaba para intentar en lo posible atender nuestra demanda. Mientras tanto, los espectáculos continuaban y el siguiente estaba a punto de empezar, era “EL GIGANTE DE LOS 7 MARES”.

- Venga rápido!, lo tenemos aquí al lado, daros prisa y a ver si esta vez conseguimos entrar. Lo conseguimos!

- Una persona de la organización, nos indico amablemente, que las personas sordas estarían mejor situadas en las primeras filas cerca de los actores, para poder percibir a través de las vibraciones, el sonido y los efectos. Seguimos sus indicaciones, no sin antes haber tenido nuestro “forum particular”: *“mejor en el centro.” “en el otro extremo porque no da el sol en la cara”* etc. Una vez que puntualizamos a nuestros niños, que el señor que nos aconsejaba era un experto en la materia, se acabaron las discusiones. Mientras esperábamos el inicio, se nos acercó un grupo de personas sordas que nos habían visto signar desde el otro lado del anfiteatro, mas tarde una pareja joven también sorda se añadió al grupo.

Mientras nos presentábamos, gran sorpresa! de repente aparecieron tres interpretes de lengua de signos y tres empleados del Forum que sabían lengua de signos dispuestos a acompañarnos a todos los sitios y que

estaban encantados de tener personas sordas a las que poder explicarles todo lo referente al Forum. Nuestros hijos estaban felices, casi puedo decir que en ese instante eran unos “privilegiados”. Se quedaron con nosotros hasta el final del espectáculo, acosados a preguntas por los niños. (Ya sabéis lo curiosos que son los niños si se les presenta la oportunidad). Tras el espectáculo concretamos con los intérpretes, las exposiciones y horarios en los que podíamos contar con ellos y seguimos nuestra visita por el recinto.

Casi sin darnos cuenta ya era la hora de comer, 25 personas juntas pidiendo comida de golpe en cualquiera de los puestos de comida repartidos por el recinto podía ser un poco complicado, por lo que decidimos darles a nuestros hijos libertad total para escoger donde comer a la vez que recorrer el recinto ellos solos, volviendo a encontrarnos todos de nuevo a las 18.00h en el lugar donde según el plano estaba ubicado el espectáculo del “EL ÁRBOL DE LA MEMORIA”. No hubo protestas (cosa rara) ni tampoco problemas por dejarlos solos, a nosotros los adultos nos resulto más complicado reunirnos tras la comida (suerte de los teléfonos móviles).

A las 6 de la tarde nos encontramos todos en la entrada del espectáculo y también muy puntuales nuestras amables intérpretes junto con el grupo de personas sordas con las que habíamos coincidido por la mañana.

Tras el espectáculo, los intérpretes nos ofrecieron poder ver

la exposición “GUERREROS DE XIAN”, con ellos. Aquello era extra! No estaba incluido dentro del programa tener interpretes en esa exposición, hay que aprovecharlo, quizás otro día no tengamos esa oportunidad, así que para allá fuimos!. Y lo cierto es que mereció la pena.

Tras la visita, ya todos estábamos un poco cansados.

Habíamos aprovechado muy bien el día, lo habíamos visto casi todo y los niños empezaron a presentar síntomas de cansancio. (discusiones entre ellos, sed, hambre, etc.) decidimos dar por terminada nuestra visita, ya eran las 21.30 h. Y ya habían tenido bastante.

De camino a casa les pregunté que les había parecido el Forum, a lo que contestaron: *“además de todos los espectáculos y exposiciones, lo mejor había sido contar con intérpretes y personal que supiese lengua de signos”*

No lo esperaban, fue una sorpresa muy agradable para ellos.

EuroStage'04 amigos para siempre

El EuroStage'04 ha terminado con abrazos, lágrimas, intercambios de mails, promesas de escribir, emociones y cansancio. Han sido 42 jóvenes sordos entre 13 y 18 años representando a 4 selecciones nacionales y con orígenes en 10 países de este pequeño mundo. Han comunicado y mucho, en muchos idiomas. El inglés, el castellano y el catalán han sido las lenguas habladas y escritas. La lengua de signos de cada país se ha mezclado con las otras y con el sistema de signos internacional. La comunicación ha sido muy fluida y para ello han utilizado los ojos, las manos, los audífonos, los implantes, lápices y papeles y sobre todo, las ganas y el corazón.

Las familias de los jóvenes participantes agradecemos a los monitores toda su dedicación y esfuerzo. Han sido 11 jóvenes adultos, 7 sordos y 4 oyentes, 5 mujeres y 6 hombres que se han encargado de organizar y canalizar estos 8 días. Y agradecemos también el esfuerzo de los organismos que han colaborado, la Fundació Pere Tarrés, el IES Consell de Cent de Barcelona, con profesores incansables, la Nyborgskolen de Copenhague, el BID de Birmingham y la escuela de secundaria para sordos de Orebro.

En el EuroStage'04 se han tratado muchos temas: Europa, el Forum de las culturas, el teatro, el fútbol, Internet, Unicef y los niños sordos del tercer mundo, la juventud, las tecnologías en la comunicación. Han quedado muchos temas pendientes para los próximos correos electrónicos.

Gran parte del trabajo ha sido voluntario. Para pagar lo imprescindible, hemos contado con las familias participantes y con la Comunidad Europea. Pagamos nuestros impuestos en España pero la parte que debería ir a estas necesidades de jóvenes y familias se pierde en organizaciones intermedias.

Sin los fondos de esta Europa que se construye con proyectos de intercambio de jóvenes, de vuelos baratos, de monedas comunes, de mensajes de móvil y de nuevos vocablos compartidos a través de Internet no habríamos podido realizar este proyecto.

La diversidad era grande. Había jóvenes españoles que por primera vez estaban con otros sordos y veían signar además de hablar. Y jóvenes como los de Suecia que estudian en centros con 800 alumnos sordos en las edades 15-19 años. Más del 90% de los jóvenes sordos de 16 años continúan sus estudios en Suecia. En

España continúan un 70% de la totalidad de alumnos, y entre los sordos un porcentaje mucho menor. Nos queda mucho por mejorar.

Los padres notamos que nuestros hijos se han hecho mayores, más maduros. Quizá se alejan un poco de nosotros porque ya son más independientes y sabios.

Queremos más. Queremos que el Eurostage tenga continuidad en los próximos años en los

otros países de Europa. Que aumenten las oportunidades de encuentro entre los jóvenes sordos de Europa, que también aumenten en España, y que nuestros hijos puedan madurar y hacerse cada vez más autónomos.

Gracias a todos los que lo habéis hecho posible, y que nos habéis dado la energía para seguir trabajando en las próximas oportunidades para nuestros hijos.

Los fantasmas del claustro, ha sido seleccionada finalista en el II Certamen Nacional y Especial de Cortos

Los fantasmas del claustro, ha sido seleccionada finalista entre 44 trabajos en el II CERTAMEN NACIONAL Y ESPECIAL DE CORTOS que se celebrará en Alicante, del 30 de Junio al 2 de Julio. Este cortometraje se realizó durante el campamento para

jóvenes sordos "Stage Multimedia 2003", organizado por Apansce el verano de 2003. Toda la película, desde el guión a la postproducción, fue realizada durante la semana que los 21 jóvenes de 14 a 18 años pasaron en la Conreria (Tiana, Barcelona).

Podéis ver el video de la película en la sección de video de: <http://www.difusord.org>

Colònies de nens sords

Marta Vinardell
Monitora i co-coordinadora de les Colònies

UN ESPAI DE CONVIVÈNCI EN LLENGUA DE SIGNES I LLENGUA ORAL

Una altra vegada de colònies, enguany ha estat a la magnífica Vall d'en Bas, al Mas Coll de Dalt del poble de Sant Feliu de Pallerols; enmig del Parc Natural de la zona volcànica de la Garrotxa. Un indret perfecte per introduir als nens i nenes la carismàtica llegenda d'en Joan de Serrallonga, el famós bandoler català que atrau a tota mena de canalla i de joves per les seves històries plenes d'heroisme i de bandolerisme envoltat de personatges com el bandoler Rocaguinarda i la Joana, que va ser la xicoteta d'en Serrallonga. Aquest centre d'interès ha estat molt arrelat als sords i sordes que participaren a les colònies, doncs totes les activitats estaven lligades amb en Serrallonga i els bàndols de nyerros i de cadells, amb els segrests, els delmes, els senyors feudals, els camperols que treballaven a la terra i més coses de l'època medieval a Catalunya. El paisatge va afavorir moltes activitats nocturnes, anant pel bosc a buscar mone-

des perdudes i a buscar bruixes que feien malefícis... Vam fer un parell de sortides, guiades per les senyalitzacions de grans rutes que hi ha pels voltants (passant per sobre d'una antiga via de tren que actualment és un carril bici). Però, la "sortida" més esperada i més emocionant va ser la del vivac; vam passar la última nit en sacs de dormir en una esplanada, amb les estrelles i cometes que passaven per sobre nostre. La por, no va envair als nens i nenes, sinó que en poca estona ja dormien dins del seu sac. Com tots els anys, ha estat una experiència més per tots ja que la convivència al llarg d'una setmana sempre té les seves aportacions que enriqueix el propi desenvolupament social i comunicatiu. Els monitors, sords i oïdors, a més d'interactuar-se amb els nens i joves, van ser els responsables de tres grups distribuïts en els més petits, en els mitjans i en els pre-monitors; aquest grup últim va ser la gran

novetat d'aquestes colònies, per l'edat que tenien. Van tenir l'oportunitat de fer pràctiques i assumir algunes funcions de monitors, de manera que van poder aprendre a tenir rols correctes i de referència pels nens més joves que ells, amb unes responsabilitats. Moltes de les activitats les introduïen ells, així prenien actituds més tolerants, més cooperatives i també més col·laboradors. Es van encarregar, a més a més, de fer la distribució de les tasques del menjador com parar la taula, desaparar-la, escombrar i fregar. Ells mateixos, els pre-monitors, van manifestar que els havia servit molt fer aquesta funció dins les colònies, amb la nostra supervisió i l'aprovació dels nens i nenes. Aquest any hem estat 30 participants perquè els nens i nenes de Madrid no van venir (els vam trobar molt a faltar), alguns ja eren molt grans i passaven a l'EuroStage i altres van marxar a les convivències orga-

nitzades per l'ASZA, de Saragossa. Però, no ha significat cap inconvenient ja que tots vam gaudir molt de la setmana de colònies, amb els monitors David, Encarna, Laura, Ferran, Mireia, Rosa i Marta (tots som professionals de l'educació, excepte d'un que està en procés de ser-ho i d'una professora de LSC). Com l'any passat, la fluïdesa comunicativa va ser el plat fort de la convivència entre els monitors i amb la canalla sorda. Les típiques i repetidores preguntes que fem molt sovint, i esgotadores, els sords en situacions en les quals hi ha una predominància d'oïdors com "què dieu?", "de què parleu?", "de què rieu?", "què esteu comentant?" no es va fer en cap moment; de fet va ser altament positiu i n'és un exemple per a totes les escoles que atenen a alumnat sord, i amb professionals sords. L'any vinent, una altra vegada més. Un any més!

V Trobada d'Escoles de Sords de Catalunya

El 27 d'octubre es va fer la V Trobada d'Escoles de Sords de Catalunya al parc Sant Salvador de Santa Coloma de Farners (Girona). Aquesta trobada, que se celebra cada any, té com a objectiu que els nens i nenes sords passin una jornada de convivència i alhora que els professionals sords i oïdors que els acompanyen puguin intercanviar experiències. Els 200 alumnes d'entre 3 i 17 anys que hi van participar van disfrutar aquest any d'un espectacle de màgia.

Fe d'errata:

En el passat número 13, en l'article de la Trobada d'Escoles de Sords a Catalunya al Parc de l'Oreneta es diu que l'escola de sords de Lleida no hi van anar. Sí que hi varen estar, hi va haver una confusió amb la trobada d'escoles de sords de fa dos cursos. Des d'aquí demanem disculpes per aquest error.

Federació Catalana de Pares de Nens Sords i Sordcecs

El 18 de Juny a la Sala d'Actes del CaixaFòrum és va constituir la Federació catalana de pares de Nens Sords i Sordcecs. El procés per agrupar les diferents associacions actives en el camp de les famílies havia començat 10 mesos abans i es va contactar a les més de 20 associacions que apareixen en el registre de la Generalitat. Moltes d'elles ja no estan actives, però donen idea de l'impuls associatiu i les iniciatives que al llarg del temps han tingut les famílies amb nens sords. Quasi totes les actives, 7 en total, varen coincidir en l'interès de crear una Federació per a ser un interlocutor més eficaç amb les administracions públiques i mitjans de comunicació.

Les associacions són: Aice, Apsocecat, Apanсце, Lencovis, Arans Manresa, Ampa Escola Josep Pla, Ampa Escola La Maçana Girona

Perquè hi ha tantes associacions?
Perquè els graus de sordesa de cada nen, l'edat d'aparició de la sordesa, el poble en què la família viu, i el que les famílies consideren prioritari, són diferents. Totes les famílies ho voldríem fer tot pels nostres fills: Aparells d'ajuda com audiòfons o implants coclears, moltes hores de logopèdia verbal, sistemes

alternatius de comunicació, com llengua de signes. Cada família ha fet les seves prioritats i moltes ho hem provat tot. Tots volem promoure la parla, alguns obtenen uns excel·lents resultats amb algunes ajudes tècniques, alguns utilitzen la llengua de signes i d'altres no en volen ni sentir parlar.

La diferent situació dels nens i les diferents prioritats de les famílies expliquen clarament que hi hagi diferents associacions.

Què fan les associacions?
Activitats d'acollida i informació a les famílies, activitats d'esplai i

extraescolar, com trobades de joves o colònies d'estiu. Serveis a les famílies com ara assegurança d'implants, audiòfons o cursos de llengua de signes. Molta informació i llocs de trobada: Revistes, presència a Internet o congressos.

I que farà la Federació?
Treballarà amb les administracions per a millorar els resultats educatius, per saber si anem bé i per saber que podem fer per anar millor. Intentarem que el transport i la distància no sigui una barreira per a les famílies per a rebre

la millor educació i per a poder escollir-la. Treballarem perquè segueixi augmentant el subtítulat i millorant la imatge social de les persones sordes.

Algun dia treballaran juntes totes les famílies amb nens sords?
Ja ens agradaria. Si volem trencar barreres, el primer és no inventar-ne de noves. Ens agradaria que totes les famílies a Catalunya poguéssim treballar plegats, i estendre aquesta bona voluntat a les de tot Espanya. A veure si entre tots ens en sortim!

Carta de Apanсце a la presidenta de Fiapas

Hemos recibido la comunicación oficial de expulsión de Fiapas porque la Asociación de Padres de Niños Sordos de Catalunya (Apanсце) no reunimos los requisitos para formar parte de la nueva confederación Fiapas. El requisito es dejar de ser socio colaborador (con voz y sin voto) de las asociaciones de sordos. Lamentamos esta decisión porque Apanсце está donde estaba.

Ya éramos socios colaboradores de la CNSE y de la Fesoca cuando entramos en Fiapas. No se nos ocurre cómo una asociación de padres de niños sordos puede no querer colaborar con las asociaciones de sordos. Por tanto, como probablemente es una confusión en la redacción de vuestros estatutos, no dudéis en poneros en contacto con nosotros cuando lo

tengáis resuelto. Con el rechazo a Apanсце y a otras asociaciones, Fiapas ha renunciado a representar a la totalidad de las asociaciones de padres de niños sordos. Sólo representa a las que son miembros de Fiapas. Esto no es una opinión, es un hecho y es una lástima porque creemos que es posible el diálogo entre puntos de vista diferentes y que se puede formar

parte de una misma federación sin tener que opinar lo mismo.

Nou director al Creda de Barcelona

El nou director del Credac de Barcelona és **Ferran Velasco**, que ha format part de l'equip de seguiment escolar de secundària i ocupació laboral del Credac. **Velasco** ha estat escollit d'entre sis candidats que van presentar la seva candidatura a ocupar aquesta plaça.

Centre Espanyol de Subtitulat

El Ministre de Treball **Jesús Caldera** i la Secretària d'Estat de Serveis Socials, Família i Discapacitats **Amparo Valcarce**, juntament amb els representants de les persones sordes i amb discapacitat auditiva i les principals empreses audiovisuals, van firmar, el passat mes de setembre, un protocol per a la creació del Centre Espanyol de Subtitulat que és previst que es posi en

marxa a finals de 2005. Aquesta iniciativa permetrà a casi un milió de persones amb diferents graus de sordesa l'accés a la comunicació.

El centre assumirà les següents funcions:

- Formació a subtituladors
- Elaboració d'una normativa sobre les característiques tècniques dels subtitulats
- Creació d'un servei de base

de dades a disposició de tot el sector que permeti l'intercanvi dels materials subtitulats

- Possibilitat de prestació d'assistència tècnica o serveis de subtítulat a operadors o empreses que ho sol·licitin.

Des d'Apanсце volem felicitar a tots els que ha fet possible la creació d'aquest Centre que ens equipararà, en matèria de subtítulació, als països més avançats.

Raquel Perich

21 y 22 de mayo. Yanahuara, Arequipa (Perú)

La Segunda Jornada Informativa sobre Discapacidad Auditiva se realizó los días 21 y 22 de mayo del presente año en el Salón Consistorial de la Municipalidad de Yanahuara y Salón parroquial San Juan Bautista, respectivamente. Contó con la participación de dos ponentes: el Sr. Félix Jesús Pinedo Peydró, vice-presidente de la ONG Ecosoldord, que trabaja en beneficio de las personas sordas de los países tercer mundistas y su asistente la Sra. Angelita Valverde Sánchez como traductora al lenguaje de signos, y con el Director Médico de la Clínica San Juan de Dios, el Dr. Francisco Martínez.

II Jornada informativa sobre discapacidad auditiva

Hermelinda Iburgüen
Madre de Sergio
y Gabriela

La realización de estas jornadas permitió convocar a padres y familiares de niños sordos, los cuales pidieron encarecidamente el apoyo de audífonos por los escasos recursos económicos en los que se ven sumidos por la política de nuestro gobierno por este motivo se pretende desarrollar un plan operativo de recogida de audífonos en coordinación con la Asociación de Peruanos de Barcelona, el Ayuntamiento de Calella y la Asociación de padres de niños sordos (Apanse) y demás instituciones que quieran colaborar en esta campaña de solidaridad para proveer a los niños sordos de una de las herramientas en su tratamiento de rehabilitación.

En esta ocasión se pudo lograr que algunas autoridades Arequipeñas echen un vistazo a esta discapacidad y a la problemática que conlleva; la Clínica San Juan de Dios adquirió un audiómetro para hacer despistaje de sordera, y se está creando un padrón de personas sordas en el Ayuntamiento de Yanahuara con miras a obtener datos más exactos de esta población conjuntamente con otros ayuntamientos y determinar en que condiciones se encuentran y que necesidades tiene esta población. Como una referencia de que la discapacidad auditiva no tiene el mínimo apoyo del gobierno peruano el Obispo de Ayaviri (Perú), el mataroní Joan Godayol ha indicado que el principal problema para el desenvolvimiento es la educación y Perú no crece porque el Gobierno peruano dedica lo mínimo en la educación de manera que si para un niño normal la educación es prácticamente insuficiente mucho menos para un niño con discapacidad auditiva o cualquier otro tipo de discapacidad.

Se pudo concluir una vez más en estas jornadas que no se tiene muy clara la idea de lo importante que es el acceso a la comunicación y el conseguir que un niño con sordera desarrolle el potencial del que la naturaleza le ha dotado "el lenguaje de signos" como un sistema alternativo de comunicación inmediato, por lo cual se desarrollará otro plan operativo para capacitar con lenguaje de signos a los

niños sordos, a sus padres y a su entorno familiar para salvar las implicaciones psicológicas de la sordera "pensamiento sin lenguaje".

Las necesidades educativas especiales del niño con deficiencia auditiva se implementará en un futuro con la realización de un proyecto solidario para crear un centro educativo adecuado.

La comprensión de la sordera en el niño llegará cuando los propios padres tomen conciencia de la sordera de su propio niño. Sólo entonces el propio niño tendrá esa ayuda necesaria para su desarrollo social.

De nada va a servir esa frase esperanzadora "del ya hablará" que condiciona y retrasa meses, tal vez años importantes para la re-educación y adaptación de prótesis auditivas si es el caso y que ocasiona retrasos en una esencial evolución psicológica.

Cuanto antes comience su re-educación, educación y tratamiento, tanto mejor será su madures cognitiva y afectiva. Mas del 90% de los padres de niños sordos son oyentes y no se tiene ninguna experiencia directa con personas sordas de nacimiento y al inicio del tratamiento los padres no estamos psicológicamente preparados para asimilar tanta información, entonces nos preguntamos ¿Qué debo de hacer? y lo peor de todo ¿Cómo debo de hacerlo?, muchas veces buscamos de manera compulsiva la cura de la enfermedad, pero no los programas de rehabilitación, ni la adaptación de los auxiliares auditivos. Y según obtengamos más datos comprenderemos que no todo es sencillo.

Debemos procurar no concebir esperanzas desmesuradas pero si conocer las necesidades y adecuaciones que debemos realizar en nuestra vida familiar, para continuar siendo los principales protagonistas en la educación de nuestro hijo.

Entonces, estamos en la obligación de dar a conocer a la sociedad la psicología del niño en general y del niño sordo en particular, para así ayudar a la comprensión que debido a esta deficiencia posee la sociedad en la que el mismo vive.

“No soy escritora. No pretendo hacer literatura. Sólo quiero transmitir unas vivencias personales, unas reflexiones propias [...] En definitiva, son relatos redactados por una persona sorda. Hablan de cómo percibo, pienso y siento el mundo. [...] Espero que la experiencia vivida pueda ser de alguna utilidad para aquellas personas que inicien la lectura, les sea agradable y que, al menos, disfruten tanto como yo mientras escribía estas páginas. Este libro está dirigido a las personas sordas, a los padres de los niños sordos, a los profesores y profesoras, porque seguro que les interesará, pero también interesará a cualquier persona abierta a conocer situaciones y problemas que afectan a nuestra vida en sociedad, a conocer otras culturas, otras lenguas, y los deseos y necesidades que afectan”. Text de la contraportada del llibre

Háblame a los ojos

de Pepita Cedillo

Pepita Cedillo es una joven maestra sorda, pionera en España en el trabajo con estudiantes sordos. Desde siempre ha sido un modelo y una referencia para sus alumnos. Tiene una larga experiencia pedagógica y ha vivido la transición hacia el bilingüismo en la educación de los niños sordos. Hace un tiempo se decidió a contar su experiencia como hija y alumna y luego como maestra, en el libro “Háblame a los ojos”. “Háblame a los ojos” es un regalo. En este libro la autora nos anticipa lo que nuestros hijos nos sabrán contar a medida que crezcan.

Pepita muestra con naturalidad la visión del mundo de una niña sorda y por contraste nos hace dar cuenta que los oyentes apenas “vemos el mundo”, solamente lo oímos.

Pepita escribe de cuando era niña, una niña brillante que crecía comprendiendo y aceptando su sordera, su diferencia. Era una niña inteligente que a pesar de hablar bien, no podía oír ni ver todas las palabras en los labios. Puesto que hablaba bien, a su alrededor se habían creado muchas expectativas. Los adultos querían que oyera, que entendiera. Y ella mentía y les decía que sí que les ha entendido. Miente porque sabe que la quieren pero que no saben entender que es sorda. Y encuentra refugio en su hermana, también sorda y en la lengua de signos que comparten.

Pepita cuenta las anécdotas con cariño. En primaria asistía a una clase con todas sus compañeras oyentes donde intentaba pasar desapercibida. Un día la maestra les hizo escuchar un cuento de un disco y hacer una redacción. Pepita, como siempre, intentó anticipar lo que sucedería para no hacerse notar. Pero ese día, inesperadamente centró la atención de toda la clase y a pesar de que la maestra puso varias veces el disco no lo pudo entender, ni por tanto responder a las preguntas sencillas que le hacían. Quizás la profesora creía que repitiendo la misma

historia podría finalmente oírlo. Y la niña rompió a llorar. No lloraba por ser sorda. Lloraba porque había decepcionado a la maestra, no había encontrado ninguna pista que le permitiera contar el cuento de Pulgarcito. La maestra quería que oyera y ella se esforzaba en que por lo menos lo pareciera.

En matemáticas sacaba buenas notas, era la mejor alumna resolviendo problemas de porcentajes. Aunque no oía las explicaciones de la profesora, miraba las fórmulas y aprendía a resolverlas mecánicamente. Pero a la larga la realidad se imponía. Cuando los porcentajes aparecieron algunos años más tarde en la vida cotidiana, necesitó las explicaciones de su padre para realmente entender de lo que se trataba.

Este libro es mucho más. Nos explica su relación con la lengua de signos, con las otras personas sordas que conocía. También explica cómo una maestra sorda recién salida de la universidad aprende a ser maestra de niños sordos. No es suficiente ser sorda para saber enseñar a estos alumnos. Hay que aprender a captar la atención de los niños pero también a tranquilizar a los padres.

El libro nos muestra en toda su crudeza, pero con cariño, el enorme desconocimiento que tenemos de lo que significa la sordera. Incluso los que estamos muy cerca. Mientras nuestros niños crecen intentamos educarlos, influirles y moldearlos y a veces interpretamos sus silencios y sus sonrisas. Los niños quieren que sus padres estén contentos. Solo buscando una buena comunicación llegaremos a entendernos.

“Háblame a los ojos” es un libro necesario para los padres de niños sordos y para los profesionales que trabajan con ellos porque enseña a ponerse en la piel del otro. Pepita Cedillo ha entendido a los oyentes y les disculpa su despiste. Pero ha escrito un libro para que, de su mano, nos pongamos en el lugar de los niños sordos y les miremos para escucharlos.

Conxita Leal

EN ESTE LIBRO
LA AUTORA NOS
ANTICIPA LO
QUE NUESTROS
HIJOS NOS
SABRÁN CONTAR
A MEDIDA QUE
CREZCAN

Manifestació del dia mundial del sord

El dissabte 9 d'octubre es va fer una manifestació pel centre de Barcelona en la que hi van participar un miler de persones i en la que els principals protagonistes van ser un gran nombre de joves sords que reclamen més recursos per a l'educació. També hi van assistir a més a més dels presidents de les associacions de sords de Catalunya, alguns representants de federacions de persones sordes de la resta d'Es-

panya així com el President de la CNSE Luís-Jesús Cañon. El moment més emotiu va ser quan un grup de joves sords va interpretar "Els Segadors" en llengua de signes al centre de la Plaça Catalunya. Al final de l'acte es va llegir un manifest que reivindicava els drets bàsics de les persones sordes així com el proper reconeixement de la llengua de signes. Aquesta manifestació estava inclosa dins dels

actes de celebració del **25 Aniversari de Federació de Sords de Catalunya** que va tenir lloc entre el dies 7 i 11 d'octubre. L'acte d'inauguració d'aquest aniversari va tenir lloc el dia 8 a l'Auditori de la Generalitat de Catalunya, i van comptar amb la presència de la Consellera d'Interior Montserrat Tura, la Consellera de Benestar i Família Anna Simó, Ma Teresa Arqué de l'Ajunta-

ment de Barcelona, Luís-Jesús Cañon President de la CNSE, Encarna Muñoz Presidenta de la Fesoca i Guillem Carles, president de la comissió organitzadora del 25 aniversari. Des d'Apanсце volem felicitar a la Fesoca per aquest aniversari i encoratjar-los a continuar lluitant per aconseguir el reconeixement de la Llengua de Signes i dels drets fonamentals de les persones sordes

El 20 de novembre comencen els cursos d'Apanсце

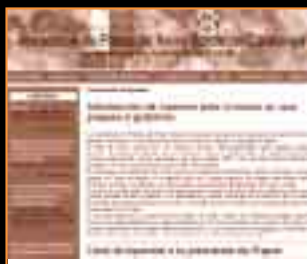
Els cursos de llengua de signes per a pares i mares començaran el proper 20 de novembre, a Barcelona al Pati Llimona i a Sabadell al Cras. L'horari serà els dissabtes de 10'30h

a 12'30h. Alhora també començaran els esplais per als nens i nenes sords i els seus germans, a Barcelona i Sabadell i en els que hi participaran una monitora sorda i una oïdora. L'horari dels esplais,

tan el de Barcelona com el de Sabadell serà de 10h a 13h. Els cursos d'avis començaran el 18 de novembre i seran cada dijous de 10'30 a 12'30h també al Pati Llimona.

Visiteu la nova web d'Apanсце:

www.apansce.com

Notícies, activitats, la revista, els papers d'Apanсце Leyendo juntos, enllaços, fer-se soci...